

Citiți lecția din manual: *Forme de supraveghere și represiune (1965-1989): Generalizarea supravegherii, procese de drept comun motivate politic, psihiatrie punitivă, instituționalizarea forțată a minorilor*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Forme de supraveghere și represiune (1965-1989)

1. Supravegherea individului

- 1965-1989 - represiunea comunistă din perioada lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, dură și directă, a fost înlocuită, în timpul lui Nicolae Ceaușescu, cu un control strict al societății, bazat pe tehnici de manipulare: în partid, administrație, armată, instituții culturale, școli și biserică au fost folosite salarizarea preferențială, promovarea în funcție, șantajul sau presiunea directă;
- Securitatea a implementat măsuri de supraveghere cu ajutorul unei rețele vaste de informatori (1989: peste 400.000 de informatori) și a tehnicii operative (microfoane montate în case, în telefoane, restaurante, hoteluri și birouri);
- ofițerii Securității au recrutat informatorii din toate domeniile de activitate și din toate instituțiile (fabrici, spitale, școli și mediile considerate „problemă”), aceștia fiind convinși prin constrângere, șantaj, „sentimente patriotice”, obținerea de avantaje financiare sau avansarea în carieră;
- informatorii au semnat un „angajament” de colaborare, au primit un nume conspirativ, apoi au furnizat note informative scrise despre diferite persoane „suspecte” ⇒ celor „turnați” la Securitate le-au fost întocmite dosare de urmărire informativă.

2. Forme noi de represiune

- România în perioada guvernării ceaușiste, pentru a nu mai fi criticată pe plan extern pentru faptul că a avut deținuți politici, a găsit noi forme de eliminare a opozanților:

I. Procesele de drept comun motivate politic (1965-1989): sute de cetățeni care s-au opus regimului comunist (disidenți) fie au fost urmăriți, intimidați, bătuți și li s-a stabilit domiciliu obligatoriu, fie au fost arestați (din cauza convingerilor, „parazitism social” sau că vor să fugă din țară) și încadrați ca deținuți de „drept comun” cu pedepse de până la zece ani de închisoare.

II. Psihiatria punitivă (1969-1989): azilele și spitalele psihiatrice au fost transformate în instituții de represiune, în care stricta supraveghere, reeducarea prin punerea totală la dispoziția reeducatorului și violența au devenit „metode terapeutice”. Această formă de teroare a fost susținută de unii medici psihiatri, care au internat oameni sănătoși (pe termen scurt sau lung) sub diagnosticul de „schizofrenie” sau „paranoia”, iar după „tratament” (abuz de medicamente aplicat de medici celor internați) au ieșit bolnavi mintal. Metodele de „reeducare” folosite au fost diverse: bătaia, izolarea, interzicerea vizitelor din partea rudelor, cenzura și controlul permanent al deținuților. Cele mai importante spitale psihiatrice au fost cele din Bălăceanca (actualul Spital de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu”), București (Spitalul Nr. 9 „Dr. Gheorghe Marinescu”, actualul Spital Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”), Câmpina, Săpoca, Urlați, Cula, Voila, Ștei, Răducăneni, Poiana Mare, Călimănești, Jebel, Podari și Poiana Mărului. Printre disidenții de notorietate internă și internațională căzuți victime psihiatriei punitive s-au aflat Ion Roșoga, Nestor Cornel Popescu, Ionel Cană și Vasile Paraschiv.

III. Instituționalizarea forțată a minorilor (1967-1989): politica comunistă de creștere a demografiei și degradarea tot mai accentuată a nivelului de trai au făcut să crească numărul copiilor nedorți (1989: peste 300.000 de copii instituționalizați). Copiii care au săvârșit infracțiuni, au criticat regimul ori s-au inspirat din cultura occidentală, au putut fi reținuți de Miliție, anchetați și, în unele cazuri, internați în școli de corecție pentru a fi „reeducați”. În casele și căminele-spital pentru copii, aceștia au avut parte de condiții extrem de dure (foamete, lipsa asistenței medicale și violențe), ceea ce a cauzat decesul a numeroși minori (1967-1990: peste 15.000 de victime). Cele mai importante cămine-spital pentru minori au fost cele din Cighid, Păstrăveni, Sighetu Marmăției, Siret și Plătărești.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=MkPtIPbS6mc>

<https://www.youtube.com/watch?v=SH2lnBw7MgE>

Fișă de lucru: *Forme de supraveghere și represiune (1965-1989)*

Imaginați-vă că sunteți activiști pentru drepturile omului dintr-un stat occidental și primiți scrisori din România comunistă cu privire la încălcarea în mod brutal și sistematic a dreptului la viață privată, care, de altfel, a fost consfințit de Constituția din 1965, dar deloc respectat. Scrieți un discurs, de minim o pagină A4, prin care să convingeți guvernele occidentale să nu mai colaboreze cu regimul Nicolae Ceaușescu.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mălăeala, Daniel, Niculescu, Anita-Sabina, Horga, Paula-Coca, Prună, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Akademos Art, București, 2025.
2. Boșcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Gîlă, Cristina-Iulia, Șerban, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Booklet, București, 2025.
3. Stoica, Stan (coordonator), Ștefănescu, Alexandru V., Preda, Elena, Becheru, Dragoș, Bilcea, Valentina, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura CD Press, București, 2025.
4. Bălănescu, Flori (coordonator), Anton, Mioara, Muller, Carmen, Mihai, Florin-Răzvan, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Corint Logistic, București, 2025.
5. Ghețău, Gheorghe-Florin (coordonator), Bratu, Alina, Ghețău, Olenca-Georgiana, Radu, Adriana, Szakacs, Roxana-Gabriela, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
6. Dobrinu, Dorin, Soare, Aurel Constantin, Săvuță, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana, Gheorghe, Maria Mariana, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Litera, București, 2025.
8. Deletant, Denis, *România sub regimul comunist*, Editura Fundației Academia Civică, București, 2012.
9. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2005.
10. Ficeac, Bogdan, *Cenzura comunistă și formarea „omului nou”*, Editura Nemira, București, 1999.

